

คำนำ

คู่มือ เทคนิคการออกข้อสอบอัตนัย “วิชากฎหมาย” ฉบับนี้ เกิดขึ้นภายใต้ บริบทการจัดการความรู้ (Knowledge Management-KM) ของคณะนิติศาสตร์ ปี การศึกษา ๒๕๕๕ ในรูปแบบกิจกรรม “ประสบการณ์ดี ๆ จากพี่สู่น้อง” โดยวิธีการ ให้คำปรึกษา แนะนำ และถ่ายทอดทักษะ ประสบการณ์ จากการปฏิบัติงานของ คณาจารย์รุ่นพี่ จนกลายเป็นคู่มือสำหรับคณาจารย์รุ่นน้อง เพื่อนำไปปรับประยุกต์ใช้ ในการออกข้อสอบอัตนัยเพื่อวัดและประเมินผลผู้เรียน ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งสำคัญยิ่งใน การเรียนการสอน

อย่างไรก็ตาม คู่มือฉบับนี้จะไม่มีความสมบูรณ์แบบเลย หากคงอยู่ในคลัง ความรู้โดยปราศจากการนำมาใช้

KM TEAM ด้านการเรียนการสอน

๒ พฤษภาคม ๒๕๕๖

กิจกรรม “ประสบการณ์ดี ๆ จาก พี่สู่น้อง”

เรื่อง

เทคนิคการออกข้อสอบอัตนัย “วิชากฎหมาย”

โดย ทีมงานจัดการความรู้ (KM Team)

“ด้านการเรียนการสอน”

รองศาสตราจารย์ทองสุข กรัณยพัฒน์พงศ์ CEO KM

รองศาสตราจารย์จรัล เล็งวิทยา หัวหน้า KM Team

รองศาสตราจารย์วินัย ล้าเลิศ KM Team

รองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ จงวิจิต KM Team

รองศาสตราจารย์เรืองยศ แสนภักดี KM Team

รองศาสตราจารย์สุเมธ จานประดับ KM Team

นางมาลี จิรเดชาชาญ คุณลิขิต

(รวบรวมเนื้อหาประสบการณ์ดี ๆ)

นางสาวอัญชลี วิมลศิลป์ ผู้ช่วยคุณลิขิต

(จัดและเรียบเรียงรูปเล่ม)

การจัดการความรู้ด้านการผลิตบัณฑิตหรือการเรียนการสอน เรื่อง เทคนิคการออกข้อสอบอัตนัย “วิชากฎหมาย”

การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้เป็นองค์ประกอบสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ทำให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่จำเป็นในการพิจารณาว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตาม ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและมาตรฐานการเรียนรู้หรือไม่ อีกทั้ง เพื่อค้นหาจุดเด่น จุดด้อยของผู้เรียนว่ามีปัญหาในเรื่องใด อันจะเป็นข้อมูลนำไปสู่การตัดสินใจวางแผนการจัดการเรียนการสอนและการปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ความหมายของการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

การวัดผลการศึกษา หมายถึง กระบวนการวัดผลอย่างหนึ่งที่กระทำอย่างมีระบบเพื่อใช้ในการเปรียบเทียบความสามารถบุคคล โดยใช้ข้อสอบหรือคำถามไปกระตุ้นให้สมองแสดงพฤติกรรมอย่างหนึ่งอย่างใดออกมา

วัตถุประสงค์ของการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน มีวัตถุประสงค์หลัก ดังนี้

๑. เพื่อพัฒนาสมรรถภาพของนักศึกษา หมายถึง การวัดเพื่อดูว่านักศึกษาบกร่องหรือไม่ มีความเข้าใจในเรื่องใด อย่างไร

๒. เพื่อวินิจฉัย หมายถึง การวัดผลเพื่อค้นหาจุดบกพร่องของนักศึกษาที่มีปัญหาว่า ยังไม่เกิดการเรียนรู้ตรงจุดใด เพื่อหาทางช่วยเหลือและพัฒนา

๓. เพื่อจัดอันดับหรือจัดตำแหน่ง หมายถึง การวัดเพื่อจัดอันดับความสามารถของนักศึกษาในกลุ่มเดียวกันว่าใครควรได้ผลการเรียนอยู่ในลำดับใด A, B, C, D หรือ F

๔. เพื่อเปรียบเทียบหรือเพื่อทราบพัฒนาการของนักศึกษา

๕. เพื่อพยากรณ์ หมายถึง การวัดเพื่อนำผลที่ได้ไปคาดคะเนหรือทำนายเหตุการณ์ในอนาคต

๖. เพื่อประเมินผล หมายถึง การวัดเพื่อนำผลที่ได้มาตัดสิน หรือสรุปคุณภาพของการจัดการศึกษาว่ามีประสิทธิภาพสูงหรือต่ำ ควรปรับปรุงแก้ไขอย่างไร

การวัดและการประเมินผล สามารถทำได้ ทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน ก่อนการเรียนจะเป็นการวัดประเมินเพื่อให้ทราบสภาพของผู้เรียน ณ เวลา ก่อนที่จะเรียน เช่น ความรู้พื้นฐานที่ผู้เรียนมีการวัดระหว่างเรียนจะเป็นการวัดเพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าหรือพัฒนาการของผู้เรียน ด้านความรู้ความจำ ความเข้าใจ และทักษะด้านต่าง ๆ ตลอดจนคุณลักษณะที่พึงประสงค์จากการเรียนรู้ของผู้เรียน ส่วนการวัดหลังเรียนนั้นก็เพื่อจะตรวจสอบผลการเรียนของผู้เรียนด้านความจำ ความรู้ ความเข้าใจ การประยุกต์ใช้ การคิดวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และทักษะด้านอื่น ๆ ตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์จากการเรียนรู้ของผู้เรียน หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ เป็นการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทั้งผู้เรียน

และครู/อาจารย์ผู้สอน ในการนำข้อมูลดังกล่าวไปพัฒนาและปรับปรุงการเรียนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนและสถานการณ์ต่อไป¹

เครื่องมือวัดผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ (Achievement Test)

“การสอบ” การสอบเป็นการวัดประเมินผลวิธีหนึ่ง เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของผู้เรียนว่ามีความรู้ความจำและความเข้าใจเนื้อหาหลักในกระบวนวิชานั้น ๆ เพียงใด เพราะการเรียนผู้เรียน**ต้องจำให้ได้และใช้ให้เป็น** เช่น การเรียนวิชากฎหมายพบว่ามึนนักศึกษาจำนวนมากที่จำหลักกฎหมายได้ แต่นำไปใช้ไม่เป็น ทั้งนี้ เพราะขาดความเข้าใจ เช่น กฎหมายบัญญัติว่า “ต้องมีหลักฐานเป็นหนังสือลงลายมือชื่อฝ่ายผู้ต้องรับผิด” เมื่อถามว่า **ฝ่ายผู้ต้องรับผิด** คือฝ่ายใด นักศึกษาตอบไม่ได้ แสดงให้เห็นว่านักศึกษาท่องจำได้ แต่ไม่เข้าใจจึงใช้ไม่เป็น เป็นต้น

“ข้อสอบ” ข้อสอบถือเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับวัดความจำความรู้ ความเข้าใจ และการประยุกต์ใช้ความรู้ของผู้เรียน ซึ่งโดยมากมักใช้วัดประเมินหลังจบการเรียนรู้ในกระบวนวิชานั้น ๆ หรือหลังจบภาคการศึกษาเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งหากเครื่องมือหรือข้อสอบที่อาจารย์ผู้สอนออกมามีความถูกต้องเที่ยงตรงในประเด็นที่ต้องการวัด ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ก็จะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ในทางกลับกันถ้าเครื่องมือหรือข้อสอบขาดความเที่ยงตรงไม่ครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการวัด ผลสัมฤทธิ์ที่ออกมาย่อมเบี่ยงเบน ไม่เป็นไปตามเจตนาของครูผู้สอน ดังนั้น ข้อสอบจึงเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินสัมฤทธิ์ผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ไม่อาจมองข้ามความสำคัญ

¹ ทีวีตต์ มณีโชติ, การวัดและประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน,

ประเภทของข้อสอบ

ข้อสอบแบ่งออกเป็น ๒ ประเภท ได้แก่

๑. ข้อสอบแบบปรนัย คือ ข้อสอบที่มีคำตอบไว้ให้ผู้ตอบเลือกตัดสินใจตามที่ตนพิจารณาข้อความที่ให้ได้ว่าถูกต้องหรือไม่ ลักษณะของข้อสอบที่รู้จักกันโดยทั่วไป เช่น แบบเลือกตอบ แบบถูก-ผิด แบบเติมคำหรือตอบ และแบบจับคู่ แต่ข้อสอบของกระบวนวิชากฎหมายนิยมใช้ข้อสอบแบบอัตนัยมากกว่า ซึ่งจะกล่าวรายละเอียดในลำดับต่อไป

๒. ข้อสอบแบบอัตนัย คือ ลักษณะของข้อสอบที่มีแต่คำถามเท่านั้นไม่มีคำตอบ ซึ่งผู้ออกข้อสอบหรือผู้สอนต้องวิเคราะห์ว่าในแต่ละจุดประสงค์การเรียนรู้หรือเนื้อหาวิชาผู้สอนต้องการวัดอะไร **ความรู้ความจำ (knowledge)** หรือ **ความเข้าใจ (comprehension)** ข้อสอบวิชากฎหมายส่วนใหญ่เป็นข้อสอบอัตนัย เพราะต้องการให้นักศึกษาแสดงความความรู้ความจำ และความเข้าใจ โดยต้องมีเหตุผลในการวินิจฉัยเป็นสำคัญ ผู้ตอบจะต้องตอบตามคำถามที่ถามมา ข้อสอบอัตนัยในวิชากฎหมายสามารถจำแนกได้ ๓ รูปแบบ คือ

๒.๑ คำถามแบบความจำความเข้าใจหรือแบบอธิบายขยายความ

คำถามแบบความจำความเข้าใจ เป็นคำถามที่ให้นักศึกษาอธิบายถึงหลักเกณฑ์ของกฎหมายในเรื่องต่าง ๆ เพื่อทดสอบความจำหรือความเข้าใจซึ่งเรื่องราวทั้งปวงของประสบการณ์ที่เรียนผ่านมา และสามารถถ่ายทอดสิ่งนั้นออกมาได้อย่างถูกต้อง ซึ่งสามารถออกแบบคำถามได้หลายลักษณะ ดังนี้

๒.๑.๑ ตั้งคำถาม ถามเรื่องหลักทั่วไป ลักษณะคำถามมักจะถามว่า
ได้แก่อะไรบ้าง ความหมาย ลักษณะ ประเภท หรือให้อธิบายองค์ประกอบ ตัวอย่าง

(๑) “ผู้ค้าประกันมีสิทธิก่อนการชำระหนี้อย่างไรบ้าง”

(๒) “สิทธิอันไม่บริบูรณ์ หมายความว่าอย่างไร ให้อธิบาย

พร้อมยกตัวอย่าง”

(๓) “ให้อธิบายความผิดฐานแจ้งความเท็จตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๓๗”

(๔) “ให้อธิบายความผิดฐานปลอมเอกสารตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๖๔”

(๕) “จงอธิบายทฤษฎีมูลเหตุความรับผิดชอบทางละเมิดโดยละเอียด”

(๖) “บุคคลใดบ้างที่ต้องรับผิดชอบตาม พ.ร.บ. ความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. ๒๕๕๑”

(๗) “ให้อธิบายถึงเหตุผลในการประกาศใช้ พ.ร.บ. ความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. ๒๕๕๑”

(๘) “การกระทำอย่างไรที่เรียกว่า ความผิดฐานเจ้าพนักงานใช้อำนาจในตำแหน่งข่มขืนใจเอาทรัพย์ (ตาม ป.อาญา มาตรา ๑๔๘) จงอธิบายและยกตัวอย่างประกอบ”

(๙) “ให้อธิบายขั้นตอนการบัญญัติกฎหมายตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน ตั้งแต่การเสนอไปจนกระทั่งการประกาศใช้ว่ามีขั้นตอนอย่างไร”

(๑๐) “ให้อธิบายคำว่า คำสั่งทางปกครอง”

(๑๑) “จงอธิบายหลักการกำหนดเส้นเขตแดนในลำน้ำ”

(๑๒) “จงอธิบายหลักในการอุดช่องว่างแห่งกฎหมายมาโดยละเอียดและครบถ้วน”

(๑๓) “รัฐธรรมนูญ คือ กฎหมายสูงสุดในการปกครองประเทศเป็นนิตินิติการปกครองของรัฐ กลไกการใช้อำนาจรัฐฝ่ายต่าง ๆ ทั้งนิตินิติบัญญัติ บริหาร ตุลาการ และองค์กรของรัฐที่เป็นอิสระ

กติกา หรือ กฎเกณฑ์ที่เป็นกฎหมายสูงสุดในการปกครองประเทศมีทั้งดีและไม่ดี มีทั้งที่เป็นรัฐธรรมนูญเผด็จการ และรัฐธรรมนูญ

ประชาธิปไตย ซึ่งหากกติกากฎหรือกฎหมายที่ใช้ในการปกครองประเทศเป็นกติกาที่ได้ดี กำหนดตามอำเภอใจของผู้มีอำนาจจัดให้มีรัฐธรรมนูญ ก็ควรต้องแก้ไขกติกาหรือ กฎเกณฑ์แห่งกฎหมายนั้น

จึงขอให้นักศึกษาอธิบายหลักเกณฑ์และขั้นตอนการ แก้ไขรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ ตามมาตรา ๒๙๑ มาโดยละเอียด และให้ยกตัวอย่างมาตราที่ควรแก้ไขมา ๓ มาตรา”

(๑๔) “จงบอกลักษณะสำคัญของกฎหมายโดยครบถ้วน พร้อมยกตัวอย่างประกอบด้วย”

(๑๕) “ผู้เยาว์คือใคร มีความสามารถในการทำนิติกรรม อย่างไรบ้าง ตามมาตรา ๒๑, ๒๒, ๒๓, ๒๔ และ ๒๕ จงอธิบาย”

(๑๖) “กฎหมายที่ถือว่าเป็นจุดเริ่มต้นของกฎหมาย รัฐธรรมนูญอังกฤษ กฎหมายนั้นมีชื่อเรียกว่าอะไร เกิดขึ้นในยุคใด กษัตริย์พระองค์ใด และวัตถุประสงค์ของกฎหมายนี้คืออะไร”

(๑๗) “คอมมอน ลอว์ เกิดขึ้นได้อย่างไร จงอธิบาย”

(๑๘) “ประเทศไทยมีหลักกฎหมายว่าด้วยที่ดินตั้งแต่สมัย สุโขทัยจนกระทั่งถึงสมัยที่มีบทบัญญัติในกฎหมายตรา ๓ ดวง ว่าอย่างไรบ้าง และถ้า หากราษฎรมีความประสงค์จะต้องการจับจองที่ดินเพื่อประกอบอาชีพ จะต้อง ดำเนินการอย่างไรบ้าง จงอธิบาย”

๒.๑.๒ ตั้งคำถาม ถามเรื่องข้อยกเว้น ตัวอย่าง

(๑) “ความผิดฐานหมิ่นประมาทในคดีอาญา มีข้อยกเว้นกรณีใดบ้างที่ไม่เป็นความผิด ให้อธิบายโดยละเอียด”

(๒) “มีกรณีใดบ้างที่ผู้ใช้อำนาจปกครองหรือผู้ปกครอง ไม่มีสิทธิจัดการทรัพย์สินของผู้เยาว์ จงอธิบาย และยกตัวอย่างประกอบ”

(๓) “มีข้อยกเว้นกรณีใดบ้าง ที่การกระทำนั้นไม่มีสิทธิจะ ได้รับคืนทรัพย์สินในฐานะลามิควรได้ จงอธิบาย และยกตัวอย่างประกอบ”

(๔) “กรณีใดบ้าง ที่จะถอนคืนการให้เพราะเหตุนครุณไม่ได้ จงอธิบายและยกตัวอย่างประกอบ”

(๕) “บุคคลใดบ้างที่ต้องถูกกำจัดมิให้รับมรดกฐานเป็นผู้ไม่สมควร จงอธิบายและยกตัวอย่างประกอบ”

๒.๑.๓ ตั้งคำถาม ถามเรื่องการเปรียบเทียบหลักเกณฑ์หรือหลักกฎหมายที่แตกต่างกัน ตัวอย่าง

(๑) “ความผิดฐานลักทรัพย์แตกต่างกับความผิดฐานยักยอกทรัพย์ อย่างไร จงอธิบาย พร้อมยกตัวอย่างประกอบ”

(๒) “ให้อธิบายหลักการปกครองในระบบรัฐสภา, ระบอบประธานาธิบดี และระบบกึ่งรัฐสภา, ระบบกึ่งประธานาธิบดี”

(๓) “ให้อธิบายหลักการรวมศูนย์อำนาจปกครอง และหลักการกระจายศูนย์รวมอำนาจปกครอง”

(๔) “ให้นักศึกษาอธิบายถึงการกระทำความผิดทางอาญาตามกฎหมายของพระเจ้ามั่งราย หรือ มั่งรายศาสตร์ โดยเปรียบเทียบกับการกระทำ ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา โดยละเอียด”

(๕) “การกระทำอันเป็นการกระทำความผิดโดยความจำเป็นตามมาตรา ๖๗ ต่างกับการกระทำอันเป็นการป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมายตาม มาตรา ๖๘ อย่างไร”

๒.๑.๔ ตั้งคำถามให้นักศึกษาวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็น ยกตัวอย่าง

(๑) “มีคำกล่าวว่า “พ.ร.บ.ความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. ๒๕๕๑ เป็นการคุ้มครองผลประโยชน์ของผู้บริโภคตลอดจนพัฒนาระบบประกันภัย” นักศึกษาเห็นด้วยหรือไม่ เพราะเหตุใด”

(๒) “การนำหลักค่าเสียหายเพื่อการลงโทษมาใช้ใน พ.ร.บ. ความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. ๒๕๕๑ นักศึกษาเห็นด้วยหรือไม่ เพราะเหตุใด

๒.๑.๕ ตั้งคำถามให้นักศึกษาวิเคราะห์และเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างหลักกฎหมายเรื่องหนึ่งกับหลักกฎหมายอีกเรื่องหนึ่ง ตัวอย่าง

(๑) “จงอธิบายอย่างละเอียดว่า การปกครองของไทยในทุกระดับกับกฎหมายมหาชนมีความสัมพันธ์กันอย่างไร”

(๒) “จงอธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่าง กฎหมายมหาชน กับ รัฐวิสาหกิจ ว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างไร”

(๓) “ขอให้นักศึกษาอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างกฎหมายกับความยุติธรรมมาโดยละเอียด”

(๔) “ระบบมณฑลเทศาภิบาล มีความเกี่ยวข้องกับราชการแผ่นดินส่วนใด และในปัจจุบันได้วางหลักความสัมพันธ์ของการจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดินแต่ละส่วนได้อย่างไร จงอธิบาย”

คำถามลักษณะนี้เป็นการถามเฉพาะเรื่องไม่ครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมด แต่สามารถทดสอบความจำหรือความเข้าใจในเรื่องนั้น ๆ ได้

ข้อสังเกต

คำถามให้อธิบายบางกรณีก็ควรให้นักศึกษายกตัวอย่างประกอบด้วย เพราะการจะวัดว่านักศึกษาเข้าใจกฎหมายได้ดีหรือไม่ ก็ขึ้นอยู่กับว่าสามารถยกตัวอย่างได้หรือไม่ จากการตรวจข้อสอบมีหลายครั้งที่นักศึกษาพออธิบายได้ แต่เมื่อดูตัวอย่างที่ยกมากลับไม่ตรงกับหลักกฎหมายและเนื้อหาที่อธิบาย แสดงถึงความไม่เข้าใจอย่างดีพอ

๒.๒ คำถามแบบวินิจฉัยหรือปัญหาตุ๊กตา คำถามแบบนี้จะประกอบด้วยชื่อตัวละครและข้อเท็จจริง เพื่อให้ให้นักศึกษาวินิจฉัยข้อเท็จจริงที่ให้มากับหลักกฎหมาย คำถามลักษณะนี้จะเน้นความเข้าใจของนักศึกษา เพราะถ้าไม่เข้าใจพอก็จะวินิจฉัยผิด

ได้ ลักษณะคำถามจะเป็นการบรรยายข้อเท็จจริงอย่างใดอย่างหนึ่งขึ้นมา ตอนท้ายจะตั้งคำถามเพื่อให้ผู้ตอบได้วินิจฉัยว่าผลควรเป็นอย่างไร หรือบางทีอาจตั้งเป็นอุทาหรณ์มาให้แล้วถามตอนท้ายว่าผิดหรือไม่ประการใด เช่น ถามว่า นาย ก. เดินทางไปในป่าเห็นสิ่งหนึ่งสีดำอยู่หลังพุ่มไม้ พิจารณาให้ดีเข้าใจว่าเป็นหมูป่า จึงยิงปืนไป ปรากฏว่าเป็นนาย ข. แต่งกายด้วยชุดสีดำยืนหลบอยู่หลังพุ่มไม้นั้น ถูกลูกกระสุนปืนตาย ดังนี้ นาย ก. จะต้องรับผิดชอบทางอาญานานใด เป็นต้น ซึ่งการตอบคำถามจะตอบเฉพาะจุดหรือประเด็นที่ถามมา ไม่ใช่เป็นการบรรยายเรื่องที่เกี่ยวข้องทั้งหมด คำถามลักษณะนี้ผู้ตอบต้องเข้าใจหลักกฎหมายและจดจำ นำมาวิเคราะห์ปัญหาที่ถามได้ จึงเป็นการทดสอบทั้งความจำ ความเข้าใจ และแนวความคิดที่นำมาวิเคราะห์ ซึ่งถือเป็นการประยุกต์ใช้ความรู้รูปแบบหนึ่งเช่นกัน ซึ่งสามารถออกแบบคำถามได้ ๒ ลักษณะ ได้แก่

๒.๒.๑ ตั้งคำถาม ถามเรื่องหลักทั่วไป ตัวอย่าง

(๑) “จำเลยไปเที่ยวชายทะเล ขณะเดินเล่นริมชายหาดเห็นนายขาวซึ่งกำลังว่ายน้ำอยู่ในทะเลเป็นตะคริวกำลังจะจมน้ำ นายขาวตะโกนให้จำเลยช่วย จำเลยไม่ยอมช่วย ทั้ง ๆ ที่จำเลยว่ายน้ำเป็น ปรากฏว่า นายขาวจมน้ำถึงแก่ความตาย ดังนี้ จำเลยต้องรับผิดชอบในทางละเมิดหรือไม่ เพราะเหตุใด”

(๒) “จำเลยไปพุดกับนายแดงว่า “นาย ก. เป็นคนไม่เคยติดคุก ติดตารางมาแล้ว” ข้อเท็จจริงได้ความว่า นาย ก. เป็นคนที่ไม่เคยติดคุกแต่ประการใด ดังนี้ การกระทำของจำเลยเป็นละเมิดโดยการกล่าวหาหรือใส่ข่าวหรือไม่ เพราะเหตุใด”

(๓) “นายหนึ่งปีนขึ้นไปบนต้นมะพร้าวของนายสอง จากนั้นใช้มีดฟันไปที่กิ่งมะพร้าว ปรากฏว่า มะพร้าวหล่นตกลงสู่พื้นดิน นายสองมาพบเข้า นายหนึ่งจึงลงจากต้นมะพร้าวแล้ววิ่งหนีไป ดังนี้ นายหนึ่งมีความผิดเกี่ยวกับทรัพย์หรือไม่ เพราะเหตุใด

(๔) “จำเลยกับ นาย ก. มีสาเหตุโกรธเคืองกันมาก่อน วันเกิดเหตุ จำเลยและ นาย ก. โดยสารรถประจำทางคันเดียวกัน จำเลยถือโอกาสใช้เท้าถีบ นาย

ก. ตกจากรถยนต์โดยสาร ขณะที่กำลังแล่นด้วยความเร็ว ๖๐ กิโลเมตรต่อชั่วโมง ปรากฏว่า นาย ก. ถึงแก่ความตาย ดังนี้ จำเลยมีความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกายหรือไม่ เพราะเหตุใด

๒.๒.๒ ตั้งคำถาม ถามเรื่องข้อยกเว้น ตัวอย่าง

(๑) “จำเลยขับรถยนต์ไปตามถนนด้วยความเร็วปกติธรรมดา ขณะไปถึงที่เกิดเหตุ ปรากฏว่า มีเด็กวิ่งตัดหน้ารถยนต์ของจำเลยในระยะกระชั้นชิด จำเลยไม่สามารถหยุดรถได้ทัน จึงต้องหักพวงมาลัยหลบเด็ก รถยนต์วิ่งไปชน นาย ก. ถึงแก่ความตาย ดังนี้ ทายาทของ นาย ก. จะฟ้องจำเลยให้รับผิดชอบในการชดเชยค่าสินไหมทดแทนได้หรือไม่ เพราะเหตุใด”

(๒) “จำเลยเป็นบริษัทผู้ผลิตรถยนต์ จำเลยขายรถยนต์ป้ายแดงให้แก่ นาย ก. ๑ คัน วันเกิดเหตุ นาย ก. ขับรถยนต์ไปตามถนนด้วยความเร็วปกติธรรมดา ไม่ได้ประมาทเลินเล่อ ขณะขับรถไปถึงที่เกิดเหตุ รถยนต์เกิดพลิกคว่ำ เนื่องจากล้อรถชำรุดบกพร่องซึ่งเกิดจากการผลิต ปรากฏว่า นาย ก. ไม่ได้บาดเจ็บ แต่ประการใด แต่ไฟได้ลุกไหม้รถยนต์ของ นาย ก. ได้รับความเสียหายทั้งคัน ดังนี้ นาย ก. จะฟ้องจำเลยให้รับผิดชอบตาม พ.ร.บ. ความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย กรณีไฟไหม้รถยนต์ของนาย ก. ได้รับความเสียหายได้หรือไม่ เพราะเหตุใด”

(๓) “จำเลยเป็นบริษัทผู้จำหน่ายเครื่องสำอาง จำเลยได้ว่าจ้าง นายแดงผลิตเครื่องสำอางเพื่อจำหน่ายในประเทศไทย โดยจำเลยสั่งให้นายแดงเติมสารบางอย่างเข้าไปในเครื่องสำอาง นายแดงปฏิบัติตามคำสั่งของจำเลย เมื่อนายแดงทำการผลิตเสร็จแล้วจึงส่งมอบให้จำเลย จำเลยได้ขายเครื่องสำอางให้แก่ นาย ก. ๑ ชุด นาย ก. นำเครื่องสำอางไปใช้ ปรากฏว่า ใบหน้าได้รับความเสียหาย ดังนี้ นาย ก. จะฟ้องนายแดงให้รับผิดชอบตาม พ.ร.บ. ความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้หรือไม่ เพราะเหตุใด

๒.๓ คำถามแบบโจทย์เลข

คำถามลักษณะนี้จะผสมผสานกันระหว่างคำถามแบบความจำและคำถามแบบให้วินิจฉัย คำถามแบบโจทย์เลขนี้ส่วนใหญ่อยู่ในกฎหมายครอบครัว มรดก หุ้นส่วน บริษัท และกฎหมายภาษีอากร เพราะตอนท้ายคำถามจะให้คิดส่วนแบ่ง เช่น ทายาทจะได้ส่วนแบ่งมรดกคนละเท่าไร หรือ เมื่อเลิกห้างหุ้นส่วนสามัญแล้วมีเงินสดเหลืออยู่ ผู้เป็นหุ้นส่วนจะได้รับส่วนแบ่งคนละเท่าไร หรือเงินได้สุทธิที่ต้องชำระภาษีเป็นเงินเท่าไร เป็นต้น

ลักษณะที่มาของคำถาม

ตามปกติผู้ออกข้อสอบจะเป็นคนเดียวกับผู้บรรยาย และแต่มีเหมือนกันที่ผู้ออกข้อสอบมิได้เป็นผู้บรรยาย ซึ่งอาจเกิดปัญหาแก่ผู้สอบได้ เพราะผู้ออกข้อสอบอาจไม่ทราบว่าผู้บรรยายบรรยายเรื่องอะไรบ้าง อย่างไรก็ตาม อาจสรุปที่มาของข้อสอบได้ว่า ผู้ออกข้อสอบทั้งหลายตั้งคำถามของข้อสอบโดยมีแนวความคิดมาจาก

๑. คำพิพากษาฎีกา ผู้ออกข้อสอบส่วนมากจะนำข้อเท็จจริงในคำพิพากษาฎีกามาเป็นแนวในการออกข้อสอบ ซึ่งการนำข้อเท็จจริงในคำพิพากษาฎีกามาออกข้อสอบจะมีคำตอบที่แน่นอนตามคำวินิจฉัยของศาลฎีกา

๒. คำบรรยายหรือตำรา คำบรรยายหรือตำราจะอธิบายตัวบท ซึ่งจะมีทั้งทฤษฎีและความคิดเห็น โดยมีคำพิพากษาฎีกาเป็นตัวอย่าง ผู้ออกข้อสอบจะนำแนวความคิดหรือทฤษฎีมาออกข้อสอบ จึงมีลักษณะแบบถามความคิดเป็นส่วนใหญ่

๓. คิดขึ้นเอง ผู้ออกข้อสอบที่มีไข้ผู้บรรยาย ถ้าไม่ได้นำคำพิพากษาฎีกามาออกข้อสอบอาจคิดข้อสอบขึ้นมาเองโดยนำบทบัญญัติในกฎหมายมาคิดเป็นข้อเท็จจริงตั้งเป็นคำถาม

อย่างไรก็ตาม ในการออกข้อสอบผู้ออกข้อสอบต้องคำนึงถึงขอบเขตเนื้อหา และการตั้งคำถามจะต้องครอบคลุมเนื้อหาดังกล่าว ซึ่งจะใช้รูปแบบความจำ หรือความเข้าใจ หรือแบบอนุหาหรณ์ (ตุ๊กตา) ก็ได้

ข้อสังเกตหรือข้อแนะนำในการออกข้อสอบ

๑. ชื่อตัวละคร

๑.๑ ควรตั้งชื่อตัวละครให้เห็นความแตกต่าง ชัดเจน เพราะชื่อตัวละครที่ใกล้เคียงกันทำให้ผู้อ่านสับสนได้ เช่น กิ่ง กับ แก้ว ลักทรัพย์ของก้านแล้วนำไปขายให้ ก้อง เป็นต้น

๑.๒ ชื่อตัวละครต้องเป็นอักษรที่อ่านง่ายไม่ควรคล้องจองกันจนเกิดความสับสน และควรหลีกเลี่ยงชื่อบุคคลที่ทำให้ผู้อ่านเข้าใจว่าเป็นบุคคลใดโดยเฉพาะ เพราะประเด็นของคำถามบางเรื่องเป็นไปในทางลบอาจจะทำให้ผู้อื่นเสียหายได้ เช่น เรื่องการข่มขืนกระทำชำเรา การถูกฟ้องล้มละลาย การกระทำความผิดอาญาฐานใดฐานหนึ่ง

๑.๓ ชื่อตัวละครต้องชัดเจน เช่น นายแดง นายขาว นายเขียว เป็นต้น ไม่ควรใช้ชื่อที่มีความหมายไม่เหมาะสม เช่น นายควาย หรือชื่อที่มีความหมายหลอแหลม หรือเสี่ยงต่อการตีพิมพ์ผิดพลาด เป็นต้น

๑.๔ ข้อสำคัญที่สุด ไม่ควรใส่ชื่ออาจารย์ในคณะ หรือเจ้าหน้าที่ในคณะในคำถามตุ๊กตา เพราะคนที่ถูกใส่ชื่อนั้น อาจเสียความรู้สึก หรืออาจจะเกิดการบาดหมางขึ้นได้

๒. ข้อเท็จจริง ข้อเท็จจริงที่แต่งเป็นข้อสอบอาจจะแต่งขึ้นเองหรือนำมาจากคำพิพากษาฎีกา ข้อควรระวังก็คือ ในข้อสอบมุ่งถามประเด็นใดควรให้ข้อเท็จจริงให้ครบและชัดเจน เพราะถ้าข้อเท็จจริงไม่ครบอาจจะทำให้การวินิจฉัยเป็นอย่างอื่นไม่

ตรงกับประเด็นที่ต้องการถาม หรือถ้าข้อเท็จจริงไม่ชัดเจนก็อาจจะทำให้นักศึกษามองปัญหาไม่ตรงกับหลักกฎหมายที่ต้องการให้ตอบ (มองต่างมุม)

๓. กรณีที่ต้องการจะนำคำพิพากษาฎีกามาออกข้อสอบ ควรเลือกคำพิพากษาที่สามารถปรับเข้ากับหลักกฎหมายได้ชัดเจน เพราะคำพิพากษาฎีกาบางเรื่องศาลใช้ดุลพินิจวินิจฉัยเพื่อความเป็นธรรมเฉพาะคดี แต่ปรับเข้ากับหลักกฎหมายไม่ชัดเจน ดังนี้ คนที่อ่านคำพิพากษามาก็ตอบถูกต้อง แต่คนที่ไม่ได้อ่านก็อาจจะตอบผิดได้ ซึ่งก็ไม่ใช่ธรรมกับนักศึกษาเพราะแม้อาจารย์ผู้ออกข้อสอบถ้าไม่ได้อ่านคำพิพากษามาก่อนก็อาจจะตอบผิดได้

๔. หลักกฎหมายเรื่องใดที่มีนักกฎหมายแสดงความคิดเห็นโต้แย้งกันอยู่ และยังมีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยเป็นบรรทัดฐาน ควรหลีกเลี่ยงการออกข้อสอบ

๕. ถ้าประเด็นของคำถามเกี่ยวข้องกับวิชาอื่นก็ควรให้ข้อเท็จจริงให้ครบและชัดเจนตามหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องด้วย เพื่อไม่ให้นักศึกษามองข้อเท็จจริงเป็นอย่างอื่น เช่น ข้อสอบวิชาหนึ่งซึ่งเกี่ยวข้องกับการกู้ยืมเงินซึ่งเป็นเนื้อหาของวิชายืม ก็ควรระบุด้วยว่า **การกู้ยืมมีหลักฐานถูกต้องตามกฎหมาย**

๖. กรณีการตั้งคำถามประเด็นเดียว จะทำให้ผู้ตอบตอบง่าย แต่ถ้าผิดจะผิดทั้งหมดเลย ส่วนคำถามหลายประเด็นผู้ตอบต้องตอบให้ครบทุกประเด็นจึงจะได้คะแนนดี ยิ่งถ้าประเด็นเกี่ยวเนื่องกันหากตอบผิดประเด็นหนึ่งประเด็นใดต่อเนื่องจะผิดไปด้วย เว้นแต่ประเด็นต่อเนื่องตอบผิดประเด็นใดก็ได้คะแนนเฉพาะประเด็นนั้น

๗. ต้องดูความเหมาะสมของเวลา เนื่องจากการตอบข้อสอบจะถูกจำกัดด้วยเวลา ดังนั้น ข้อเท็จจริงที่ให้มาไม่ควรจะมากเกินไป แต่คำถามที่ยาวมักจะให้ข้อเท็จจริงมาก ทำให้ผู้ตอบเข้าใจคำถามและนำข้อเท็จจริงในคำถามมาเขียนตอบได้ ในขณะที่คำถามสั้นจะมีข้อเท็จจริงน้อย ผู้ตอบต้องตีความ ซึ่งอาจเข้าใจคลาดเคลื่อนได้ อย่างไรก็ตาม ความยาวของข้อเท็จจริงและข้อความถามต้องเหมาะสมกับเวลา เพราะข้อสอบบางข้อนักศึกษาต้องใช้เวลามากในการอ่านและทำความเข้าใจข้อเท็จจริง ซึ่งจากการตรวจข้อสอบจะมีนักศึกษาบางรายบอกว่า **ข้อสอบทั้งเยอะ**

ทั้งยาก จึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้นักศึกษาตอบข้อสอบไม่ทันเวลา ถึงแม้จะมีความรู้ความเข้าใจในวิชานั้นพอควรแล้วก็ตาม

๘. ข้อความที่ใช้ในข้อสอบควรใช้เป็นภาษาที่ถูกต้องเป็นทางการ เป็นภาษากฎหมาย โดยควรหลีกเลี่ยงข้อความที่เป็นภาษาพูด เช่น คำว่า “เปอร์เซ็นต์” ก็ควรเป็น “ร้อยละ” เป็นต้น

๙. ข้อคำถามควรเหมาะสมกับพื่นความรู้ของผู้ตอบ

๑๐. เขียนคำสั่งให้ชัดเจน และระบุคะแนนในแต่ละข้อ

๑๑. ข้อสอบควรใช้วัดความรู้ที่ได้สอนให้ห้องบรรยายเท่านั้น เพราะอาจารย์ผู้สอนไม่สามารถอธิบายให้นักศึกษาเข้าใจได้ทั้งหมดทุกวิชาที่อยู่ในหลักสูตร

๑๒. คำถามอาจจะมึลัักษณะที่อ่านแล้วมีอารมณ์ขัน เพื่อเป็นการผ่อนคลายความเครียดของนักศึกษา

๑๓. ควรกำหนดประเด็นข้อคำถามให้รวบรัด ชัดเจน แน่นนอน

๑๔. ควรตรวจทานข้อสอบที่ต้นออกก่อนส่งพิมพ์ทุกครั้ง เพื่อป้องกันการผิดพลาด หรืออาจทดลองให้เพื่อนอาจารย์ทำดูเพื่อประเมินข้อสอบที่ออกกว่ามีความเหมาะสมทั้งในแง่มุมต่าง ๆ อย่างครบถ้วน

๑๕. ควรถามประเด็นที่มีคำพิพากษาฎีกาตัดสินไว้แล้วจะได้ไม่มีข้อโต้เถียง

๑๖. การนำเอาเหตุการณ์ปัจจุบันที่เกิดขึ้นจริงมาตั้งเป็นคำถาม จะทำให้น่าสนใจและทันสมัย

๑๗. หากมีคะแนนตัวบทควรลงท้ายคำว่า เพราะเหตุใด ซึ่งต้องให้เหตุผลจากตัวบทหรือลงท้ายว่า จงยกตัวบทประกอบการอธิบาย เนื่องจากการตอบคำถามอัตนัยวิชากฎหมายต้องมีหลักกฎหมายหรือตัวบทด้วย

๑๘. กรณีอาจารย์หลายท่านรับผิดชอบในกระบวนวิชาเดียวกัน ควรมีการพูดคุยกันระหว่างอาจารย์ที่รับผิดชอบเพื่อไม่ให้ข้อสอบที่ออกมามีประเด็นซ้ำกัน

๑๙. ไม่ควรนำคำพิพากษาฎีกาเก่ามาออกข้อสอบ เพราะคำพิพากษาฎีกาอาจเปลี่ยนแปลงได้ขึ้นอยู่กับวินิจฉัยของศาล

๒๐. ควรกระจายข้อสอบในแต่ละหมวดกฎหมาย ไม่ควรกระจุกตัวอยู่ในหมวดใดหมวดหนึ่งโดยเฉพาะ

๒๑. ไม่ควรเอาคำถามที่ออกไปแล้วมาออกซ้ำหลาย ๆ ครั้ง เนื่องจากนักศึกษาสามารถจับทางได้ กรณีมีความจำเป็นอาจนำมาออกได้ แต่ควรเปลี่ยนข้อตักตา (ชื่อที่สมมติขึ้นมาเป็นโจทย์คำถาม) ให้มีความแตกต่าง

การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างอาจารย์รุ่นพี่และอาจารย์รุ่นน้อง
 ผู้เข้าร่วมกิจกรรม “ประสบการณ์ดี ๆ จากพี่สู่น้อง”

ข้อความถาม	ข้อคิดเห็นของ KM Team
<p>อ.อภิชัย มานิตยกุล :</p> <p>“การแยกประเด็นคำถาม ใน ๑ ข้อ เป็น (ก), (ข) ควรจะกระทำหรือไม่”</p>	<p>รศ.วินัย ล้าเลิศ :</p> <p>กรณีการแยกข้อสอบ ๑ ข้อ ออกเป็น (ก), (ข) สามารถกระทำได้ แต่ไม่ควรเป็นคำถามต่อเนื่องหรือเชื่อมโยงกัน เพราะถ้าเด็กตอบผิดในข้อ (ก) ข้อ (ข) ก็จะมีผิดไปด้วย</p> <p>อ.ธีรนิติ เทพสุเมธานนท์ :</p> <p>ข้อสอบลักษณะเช่นนี้มีมากพบในข้อสอบระดับเนติบัณฑิต เช่น ตั้งประเด็นคำถามเดียว แต่ให้ตอบคำถาม ๔ ข้อ</p> <p>รศ.ประสิทธิ์ จงวิจิต :</p> <p>บางครั้งการแยกข้อสอบเป็น (ก), (ข) อาจมีความจำเป็นบางประการ เช่น กระบวนวิชาที่มีความหน่วยกิต ๒ หน่วยกิต ข้อสอบ ๓ ข้อ แต่มีอาจารย์รับผิดชอบ ๔ ท่าน การแยกข้อสอบออกเป็น (ก), (ข) ... อาจเป็นการแบ่งกันออกข้อสอบ ซึ่งอาจมีทั้งข้อดีข้อเสีย แต่ที่สำคัญควรมีการพูดคุยกันในประเด็นที่จะออกข้อสอบให้ชัดเจน</p>

ข้อความถาม	ข้อคิดเห็นของ KM Team
<p>อ.อภิชัย มานิตยกุล : (ต่อ)</p>	<p>อ.ภัทรวรรณ ทองใหญ่ :</p> <p>กรณีข้อสอบตุ๊กตาที่มีประเด็นแยกข้อสอบ ๑ ข้อ เป็น (ก), (ข) อาจมีวัตถุประสงค์ต้องการกระจายคะแนน แต่ในทางกลับกันนักศึกษาอาจทำไม่ทัน</p> <p>รศ.วินัย ล้าเลิศ :</p> <p>กรณีกระบวนวิชาที่มี ๒ หน่วยกิต การออกข้อสอบ ๓ ข้อ อาจไม่ครอบคลุมเนื้อหาวิชา จำเป็นต้องแยกข้อสอบออกเป็น (ก), (ข) กลายเป็นข้อสอบ ๖ ข้อ ซึ่งนักศึกษาอาจทำไม่ทัน กรณีเช่นนี้ ข้อสอบจะมีความเชื่อมโยงกัน ดังนั้น ถ้า นักศึกษาตอบข้อแรกผิด ข้อต่อไปก็จะผิดไปด้วย ซึ่งมักไม่พบหรือพบน้อยในกระบวนวิชาที่มี ๓ หน่วยกิต ข้อสอบ ๔ ข้อ</p>
<p>อ.เนนภฎ ไชยวิสุทธิกุล :</p> <p>“ถ้าอาจารย์ออกข้อสอบไม่อยู่ในขอบเขตที่สอนจะผิดมากไหม”</p>	<p>รศ.วินัย ล้าเลิศ :</p> <p>การบอกขอบเขตไม่ควรบอกเป็นมาตรา..... แต่ควรบอกว่า “อาจารย์สอนอะไร อาจารย์ก็จะออกข้อสอบตรงนั้น หรือตามขอบเขตที่แจ้งไว้ เนื่องจากบางครั้งข้อจำกัดทางด้านเวลาอาจทำให้ อาจารย์ไม่สามารถสอนเนื้อหาได้ครบถ้วนตามขอบเขตทั้งหมด ดังนั้น นักศึกษาต้องเรียนรู้ด้วยตนเองตามขอบเขตที่แจ้งไว้ สรุป อาจารย์ยังมีสิทธิออกข้อสอบได้ตามขอบเขตที่แจ้งไว้ถึงแม้จะไม่ได้สอนก็ตาม</p>

ข้อความ	ข้อคิดเห็นของ KM Team
<p>อ.แนนภู ไชยวิสุทธิกุล : (ต่อ)</p>	<p>รศ.ประสิทธิ์ จงวิจิต :</p> <p>ถ้าอาจารย์บอกขอบเขตไปแล้วแต่ไม่ออกตามขอบเขตที่แจ้งไว้ จะมีเสียงบ่นจากนักศึกษาสะท้อนกลับมา</p> <p>รศ.สุเมธ जानประดับ :</p> <p>การบอกขอบเขต บางครั้งอาจารย์บอกขอบเขตมาตราเดียวเลย อันนี้อันตราย น่ากลัว แต่ถ้าบอกไปแล้วไม่ออก มันเหมือนเป็นความผิดด้านคุณธรรม จริยธรรมเหมือนกัน</p>
<p>อ.รัฐศักดิ์ พิศุทธางกูร :</p> <p>“ออกข้อสอบอย่างไร ให้สามารถตรวจได้เร็วที่สุด”</p>	<p>รศ.สุเมธ जानประดับ :</p> <p>ถ้าออกข้อสอบโดยใช้กฎหมายหลายมาตรา การตรวจข้อสอบจะช้ามาก เพราะต้องให้คะแนนในแต่ละจุดแต่ละประเด็น</p> <p>รศ.ดร.กิจบดี ก้องเบญจภูษ :</p> <p>การตรวจให้ดูในภาพรวมและให้คะแนน A B C D ไปเลย จะดีกว่า แต่ก็ขึ้นอยู่กับความถนัดของแต่ละบุคคล การเขียนธงคำตอบแบบกว้าง ๆ จะเป็นการป้องกันตัวผู้สอน จากการทดลองตรวจข้อสอบ 2 วิธี คือ ให้คะแนนแบบภาพรวม กับให้คะแนนเป็นรายประเด็น พบว่า คะแนนที่ได้มีความใกล้เคียงกันมาก แทบจะไม่แตกต่างกัน</p> <p>รศ.วินัย ล้าเลิศ :</p> <p>การออกธงคำตอบไม่ละเอียดอาจทำให้อาจารย์ท่านอื่น ๆ ที่ร่วมตรวจข้อสอบไม่สามารถ</p>

ข้อความ	ข้อคิดเห็นของ KM Team
<p>อ.รัฐศักดิ์ พิศุทธางกูร : (ต่อ)</p>	<p>ตรวจข้อสอบได้</p> <p>รศ.เรืองยศ แสนภักดี :</p> <p>เวลาออกข้อสอบต้องมีประเด็นหลักสำหรับฟังธง อย่างที่ รศ.ดร.กิจบดี แนะนำ ถ้าตอบไม่เข้าประเด็นหลัก ก็แสดงว่าตอบผิดประเด็นแน่นอน</p> <p>อ.พรพรม อินทร์มพรรย์ :</p> <p>วิชาของผมตัวบทสั้นมาก เวลาที่ตรวจจะพิจารณาตัวบทเป็นสิ่งสุดท้าย จะมองที่การวินิจฉัยและสรุปก่อน</p>
<p>อ.ดร.มณฑิชา ภักดีคง :</p> <p>“ข้อสอบภาคปกติ กับข้อสอบภาคซ่อม ความยากง่ายของข้อสอบแตกต่างกันหรือไม่”</p>	<p>รศ.วินัย ล้าเลิศ :</p> <p>หลักเกณฑ์คือ “เท่ากัน” เพราะถ้านักศึกษาลงทะเบียนสอบซ่อมแสดงว่านักศึกษาได้เรียนวิชานั้นมาแล้ว ๑ เทอม ในภาคปกติของภาคนั้น เช่น ถ้าเป็นการสอบซ่อมภาค ๑/๒๕๕๕ แสดงว่านักศึกษาได้เรียนเนื้อหาวิชานั้นมาแล้วในภาค ๑/๒๕๕๕</p>
<p>อ.ธีรนิติ เทพสุเมธานนท์ :</p> <p>กรณีการออกข้อสอบปัญหาตุ๊กตา เช่น “นายหนึ่งอยู่กับภรรยาด้วยกันนางสอง” การใช้ชื่อ นางสอง กับ นางสาวสอง อันไหนเหมาะสมกว่ากัน เพราะใจทักไม่ได้บอกทั้งสองคนได้จดทะเบียนสมรสกันหรือไม่</p>	<p>รศ.วินัย ล้าเลิศ :</p> <p>อาจารย์อาจเติมคำว่า “โดยชอบด้วยกฎหมายต่อท้าย” เช่น “นายหนึ่งอยู่กับนางสองฉันสามีภรรยาโดยชอบด้วยกฎหมาย”</p> <p>อย่างไรก็ตาม การออกข้อสอบแต่ละครั้งอาจารย์ควรทบทวนคำถามทุกครั้ง และในกรณีมีอาจารย์หลายท่านร่วมกันรับผิดชอบควรมีการพูดคุยกันทั้งการออกข้อสอบและธงคำตอบ</p>

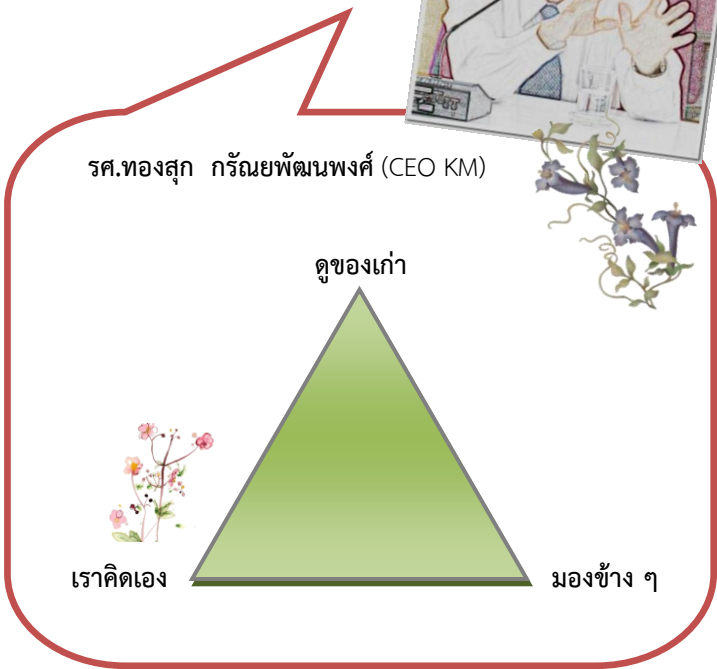
ข้อความคำถาม	ข้อคิดเห็นของ KM Team
อ.ธีรนิติ เทพสุเมธานนท์ (ต่อ)	<p>รศ.เรืองยศ แสนภักดี :</p> <p>อาจารย์น่าจะใช้ได้ทั้ง 2 กรณี เพราะนางสองอาจสมรสมาก่อนแล้วก็ได้ ถือเป็นความคิดเห็นเพราะวิชาทางสังคมศาสตร์ไม่มีอะไรที่ถูกต้องเป๊ะ</p> <p>ผศ.ฐิติพร ลี้มแหลมทอง :</p> <p>จากประสบการณ์ที่ผ่านมา เมื่อออกข้อสอบเสร็จแล้วไม่มีความมั่นใจ ควรเอาคำถามไปให้อาจารย์ผู้ใหญ่วิเคราะห์ชี้แนะ</p> <p>ผศ.ดร.วิมลัญญา แสงสุขุ :</p> <p>ที่ผ่านมาวิชาของอาจารย์ เคยมีข้อสอบเขียนว่า “นาย ก. กับนาย ข. อยู่กินกันฉันสามีภรรยา” ซึ่งนักศึกษาก็สามารถตอบได้ว่าเป็นโหมะ จึงอยากให้มีการทวนข้อสอบให้ถูกต้องเสียก่อน</p> <p>รศ.ประสิทธิ์ จงวิจิต :</p> <p>การออกข้อสอบเป็นความอิสระทางวิชาการของผู้ออกข้อสอบจึงไม่มีอะไรถูกอะไรผิด</p>

รศ.ทองสุข กรณยพัฒน์พงศ์ (CEO การจัดการความรู้) ให้แนวปฏิบัติในการออกข้อสอบสำหรับอาจารย์รุ่นน้อง ๆ ไว้เป็นแนวคิดว่า “ดูของเก่า มองข้าง ๆ เราคิดเอง” ให้บูรณาการทั้ง ๓ คำนี้เข้าด้วยกัน โดยเน้นย้ำว่า “ต้องคุยกัน” และกรณีประกาศผลสอบออกไปแล้ว**ห้ามแก้ไข**ผลสอบโดยเด็ดขาด

ข้อคิดดี ๆ จากอาจารย์รุ่นพี่...

รศ.ทองสุข กรัณยพัฒน์พงศ์ (CEO KM)

ในกรณีที่มีอาจารย์หลายท่านร่วมกัน
รับผิดชอบควรมีการพูดคุยกัน

รศ.วินัย ล้าเลิศ (KM Team)

ไม่ควรหาคำพิพากษากฎีกาเข้ามาออกข้อสอบ

รศ.สุเมธ จาจาประดับ (KM Team)

การเรียนผู้เรียนต้องจำให้ได้
และใช้ให้เป็น

รศ.เรืองยศ แสงมณี (KM Team)

ไม่ควรใส่ชื่ออาจารย์ในคณะ หรือ
เจ้าหน้าที่ในคณะในคำถามตุ๊กตา

รศ.ประสิทธิ์ จงวิฑิต (KM Team)

- ◎ การออกข้อสอบ ควรเริ่มตั้งแต่ขอบเขตการสอบของอาจารย์ในเรื่องนั้น ๆ ว่า หัวใจของเรื่องนั้นคืออะไร และออกข้อสอบตามขอบเขตของการสอบนั้น
- ◎ การวัดผลที่ดี ต้องให้นักศึกษามีความรู้จากคำถามนั้นด้วยและคำถามต้องครอบคลุมหัวใจของวิชานั้น ๆ
- ◎ คณะกรรมการที่จะมาพัฒนาหลักสูตร ควรเป็นผู้เชี่ยวชาญเนื้อหา าระบวงวิชานั้น ๆ โดยตรง เพื่อจะได้แก่านหรือหัวใจของเนื้อหา/าระบวงวิชานั้นแท้จริง

รศ.ดร.ทิจบตี ท้องเบญจวรุฑ์ (GUEST KM Team)

ประมวลภาพกิจกรรมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้

“ประสบการณ์ดี ๆ จากพี่สู่น้อง”

เรื่อง เทคนิคการออกข้อสอบอัตนัย “วิชากฎหมาย”

๒๓ เมษายน และ ๓ พฤษภาคม ๒๕๕๖

ณ ห้อง ๒๕๐๑ อาคาร ๒ คณะนิติศาสตร์

ถ่ายทอดประสบการณ์ดี ๆ

ผ่านภาพสวย ๆ

โดย สิงห์ เสือคง

KM Team Nitisart RU

กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้
 “ประสบการณ์ดี ๆ จากพี่สู่น้อง”

KM การเรียนการสอน ๒๕๕๕
 คณะนิติศาสตร์ ม.รามคำแหง

KM การเรียนการสอน ๒๕๕๕
 คณะนิติศาสตร์ ม.รามคำแหง

กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้
 “ประสบการณ์ดี ๆ จากเพื่อน้อง”

กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้
“ประสบการณ์ดี ๆ จากพี่น้อง”

KM การเรียนการสอน ๒๕๕๕
คณะนิติศาสตร์ ม.รามคำแหง

บรรยากาศ KM ครั้งที่ 2 (วันที่ 3 พฤษภาคม 2556)

- KM Team...
- ☞ รศ.ประสิทธิ์
 - ☞ รศ.สุเมธ
 - ☞ รศ.วินัย
 - ☞ รศ.เรืองยศ

แลกเปลี่ยนเรียนรู้
แบบพี่ ๆ น้อง ๆ

Guest รับเชิญ KM
วันนี้ รศ.ดร. กิจปติ
ท้องเบญจมาช

คณะกรรมการจัดการความรู้ประจำคณะนิติศาสตร์

คณะกรรมการจัดการความรู้

๑. อาจารย์อภิชัย มานิตยกุล	ประธานกรรมการ
๒. อาจารย์ธีรนิติ์ เทพสุเมธานนท์	กรรมการ
๓. อาจารย์ชนกพร พรหมปิ่นชมพู	กรรมการ
๔. อาจารย์รัฐศักดิ์ พิศุททางกูร	กรรมการ
๕. อาจารย์นันทรัตน์ เตชะมา	กรรมการ
๖. นางเฉิดชไม เตมย์สมิธิ	กรรมการ
๗. นางมาลี จิรเดชาชาอุ	กรรมการ
๘. นางสาวอัญชลี วิมลศิลป์	กรรมการ
๙. นายวสันต์ บุญมาแย้ม	กรรมการ
๑๐. นายกิตติคุณ อริยา	กรรมการ
๑๑. นายธีรศานต์ แก้วสง	กรรมการ
๑๒. นางสาววิจรรชนี พงษ์สัจย์	กรรมการ
๑๓. นางสาวรัตนชา ใจอารีย์	กรรมการและเลขานุการ
๑๔. นางสาวศศิธร มีพุกษ์	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

คณะทำงานจัดการความรู้ (KM Team ด้านการจัดการเรียนการสอน)

รองศาสตราจารย์จรัล เล็งวิทยา	หัวหน้า KM Team
รองศาสตราจารย์เรืองยศ แสนภักดี	KM Team
รองศาสตราจารย์สุเมธ จานประดับ	KM Team

คณะทำงานจัดการความรู้ (KM Team ด้านการวิจัย)

รองศาสตราจารย์ ดร. ภูมิ โชคเหมาะ	หัวหน้า KM Team
นางสาววีชนี ดะนูดิษฐ์	KM Team